

**DITA
POSLEDNÍ
ROK MÉ
LÁSKY**

*Jak často se
maskovala Dita za
přání cizích lidí.
Nedocházelo jí, že
za ně jen schovává
ta svoje vlastní.*

Sedím v bytě, který mi nepatří. V cizím? Ne, v cizím jistě ne. Jsem v bytě, který měl být mým domovem. Vždyť kolik věcí jsem sem nanosila. Jen ty židle, ty jsem kupovala před dvěma měsíci. A čalounění. S ručně tkanými nápisy Tomáš, Dita, Jůlinka. Závěsy. Polštáře. Všechno, co jsem přinesla, mělo podtext: Napořád. Nastálo. Navždy.

Nešla jsem sem na dobu omezenou. Ani já. Ani moje dcera. Ba ani moje kočka Laura.

Vždyť jen kolik úsilí mne stálo, aby si tady kóča Laura zvykla. Moje kočka byla stejný cikán jako já. Žila po celých Vršovicích. Zнала každou zahrádku, každého kocoura, každou dobrou popelnici. Než přišel on. Než jsem se zamilovala.

Sedím vzpřímeně jak s pravítkem za zády, jak tenkrát při výtvarce na základce, a retrospektivně mi jde hlavou poslední rok našeho společného života. Vzpomínky tancují jak zrychlené záběry filmu. Jak kdyby se mi neotevřel padák a já se řítila směr matička Země, tak tak, myslím, by vypadaly poslední chvíle. Jako rychlý teaser. Dobře sestříhaný.

Počkal, až Julie odešla do školy. Kamarádky ji vyzvedly. Ještě jsem slyšela veselé překřikování malých holčiček na schodech, když jsem v periferním vidění zahlédla větší tašku, než se kterou běžně odchází do kanceláře. Mnohem větší. Nevaroval mne. Neupozornil. Nedal ultimátum. Nebo aspoň radu. V poklidu vypil svoji ranní porci matcha. Pyžamo zavěsil v koupelně pod župan.

Pečlivě ustlal. „Na chvílku odejdu.“ Řekl ve dveřích. Na chvílku... Větu vyslovil sotva slyšitelným tónem. Stejně tak dobře mohl říkat, že venku zase prší. Nebo že se večer potkáme na dvojku u Itala na rohu. Lehce mne políbil na temeno. Spíš to ale byl náznak polibku. Dotek na dálku. Povinný? Rozlučkový? Láskyplný? Smutný. Mé oči přehlížel. Nepohlédl do nich. Ani jednou se mi do očí nepodíval. „Už nemůžu.“ Zašeptal jen těžce u výtahu. A dveře zapadly.

Jeho dveře. Dveře jeho bytu. Kde jsem zůstala zcela sama.

Chápu ho. Rozumím mu. S mojí urputností už nešlo dál koexistovat. Jen co bude teď? Jak budeme žít dál?

Vstoupil do našeho polorozpadlého minibytu před třemi lety. Už dlouho mi bylo nápadné, jak vždy po lekci pilates čekává, až se i já sbalím. Že jezdí na všechny šumavské meditační víkendy, kam se běžně vydávájí jen osamělé čtyřicítky těsně po rozvodu. Dokonce i do Portorika se s námi vydal. Tiše pozoroval mého tehdejšího milence, moji maličkou dceru a nejvíc mne. Snažila jsem se nevidět. Nevnímat ho. Jeho pronikavý pohled mne ale vyrušoval. Nic nechtěl. Jen byl. Velmi divný pán, říkala jsem si. Co ten pregnantní finanční analytik hledá mezi mými žáky? Na co čeká. Rok mu trvalo, než přiznal, že na mne.

Nechtěla jsem ho zprvu. Příliš pragmatický se mi zdál. A velmi, velmi jiný. Měsíce jsme chodili na procházky. Nepochlibil mne. Dokonce ani na rozloučenou. Je divný? Je homosexuál? Je impotentní? Co ode mne vlastně chce? Ptávala jsem se všech. Na setkání. Nakonec jsem se zeptala i jeho. Položila jsem konkrétní otázku. A on velmi jasně odpověděl. „Chci si tě vzít. Miluji tě. Už dlouho. Chci s tebou utvořit rodinu.“

Měl šedé oči a přes svých právě odžitých třiačtyřicet let i naivní úsměv milého chlapce z dobré rodiny. Zamilovala jsem se. Snad poprvé ve svém životě do správného pána.

Dlouho se jen milovali. Bez plánů. Zavření každé volné dopoledne, když Julie byla ve školce. Chodila do lesní. Kousek od domu. Bývala tam často a ráda.

Volná dopoledne skýtala Dítě mnoho času nejen k blízkosti s novým mužem, ale i k vaření. Konečně měla pro koho. Možná právě její kuchyň byla hlavním důvodem, proč ji tak brzo požádal o ruku. Nebo ta blízkost? Nebo si ji prostě vybral.

Tomáš nikdy předtím ženatý nebyl. Dita už dvakrát. První manžel se ztratil někde v tmavém parku Hlavního nádraží. Che-

micky upravné látky mu byly přednější než její skvěle propečené kuře s šalvějí a domácí nádivkou. Druhý muž jí nechal Julii. Vždy říkala, že hezčí dárek nedostala. Pochopitelně. Jen hořkost ze zkušenosti, to jasné zklamání, to nikdy ze vzpomínek nevymizelo. S Julinčiným tátou žila i ve srubu. Ložila s ním po skalách. To nenáviděla. Bála se. Porodila jeho dítě v jejích dřevěné kuchyni. Protože on přece nesnášel instituce, kam v jeho vnímání spadalo i bezpečí porodnice. Prokousla mu břicho. Ještě chvíli, když kojila a prskala na všechny příchozí, ať zmizí z jejího miniteritoria, které si úzkostlivě chránila jak stará, naježená kočka, ještě tu chvíli ji toleroval. Snad měsíc? Nebo možná spíš jen tři týdny. Pak zmizel. Definitivně. Nikdy více se neozval. Ji samozřejmě nenapadlo ho hledat. Vždyť proč? Kvůli alimentům? To přeci jen ne. Mrzelo ji, že Julie nemá mužský vzor. Archetyp milujícího tatínka. Sama pocházela ze stabilní rodiny dvou architektů. Táta ji naučil všechna domovní znamení. A jasně, nejen ta. Přinesl domů ty nejlepší knihy. Dojel s ní na každou výstavu, kterou chtěla vidět. Dokonce ji podržel, i když utekla z vejšky, když maminka přikládala na vlastní spánky mokré utěrky a starosvětsky se křížovala, co že z té holky bude. Odjela meditovat na Kypr. Dva roky pásala kozy a jedla kořínky. Jedla, co našla. Co jí kdo dal.

Když se pak vrátila, tatínek jí jen objal. Zařídil jí místo na škole, kde učil jeho kamarád z dětství. Jasně, nebyla hned učitelkou. Ale i jako vychovatelka našla svoje vlastní místo, které ji bavilo. Těšilo. A které jí od počátku puberty poprvé smířilo i s maminkou. Opravdu. Její vlastní máma přestala okatě preferovat mladšího bratra. Dokonce se za

ní do družiny přišla podívat. A pohladila ji po hlavě. Po kolika letech? Po deseti? Nejméně. Tolik let trvalo, než se maminka znovu dotkla jejích vlasů. Táta jí přinesl i první knihu na překlad. Nevědomky objevil její talent. A velkou lásku pro slova.

Tomášovi se nezdál příbytek, kde žila. Možná se i lehce štítíl? Ne, to snad ne. Jen knih, květů a všeobecného nepořádku bylo kol postele na stylového finančníka příliš. A to ho ještě neseznámila s dcerou, klaplo jí v hlavě. S dcerou, se kterou večerívá na parketách Tesco žervé. Pro kterou nikdy nevaří. A která nejenže nepoužívá vidličku, neumí stolovat třikrát denně, ale jistě ani není schopna, či ochotna, prostě zvyklá spát ve své vlastní posteli.

Vždyť kdo by to nepochopil, zbyly si spolu samy. Držely se. Do tří let ji nosila v náručí. Opičí ruce jí z toho zůstaly. A pokročilá skolióza. V noci spávaly na dece u knihovny. A objímaly se. Každou noc. Julie nebyla schopna zabavit se bez Dity. A proč by také byla. Vždyť Dita byla jejím jediným pojištěním. Mostem k okolnímu světu.

A také jejím jediným rodičem. Jistotou.

Když Tomáš vkročil poprvé do pokoje pozdě večer, když naplánovala seznámení, když se rozhodla, že zkusí model středostavovská rodina let osmdesátých, nikdo na světě nebyl nervóznější. Nikdo neměl větší trému. Nikdo neměl větší strach.

Dcera byla protivná. Žárlivá. Majetnická.

Tomáš se snažil.

Nejhorší půlrok v roli maminky Ditu čekal. Nejhorší. Snažila se přibližovat mantinely. Hranice muže, který po-

užívá perfektně vyžehlený látkový kapesník s monogramem, a pětileté holčičky, která rozsype bonbony na podlahu, aby si vybrala ten nejchutnější. A pak je sní všechny.

Korigovala Julii, co to šlo. V rámci vlastní zamilovanosti si dokonce vmluvila, že dcera regule potřebuje. Že potřebuje pravidla. Jako by snad ona sama pět let nevychovávala bez zákazů.

„Dítě musí ctít dospěláky. Musí se přizpůsobit. Naučit se, že není vždycky na světě první.“ Deklamoval Tomáš.

Lesní školku vyměnili za klasičnou vršovickou mateřinku. Umaštěné vlasy za čůpky. A Julie se poprvé učila spát po obědě. Proces to byl pozvolný. A vlastně až dnes dokáže Dita s chladnou hlavou zanalyzovat, co přesně se stalo. Julie ji vyměnila. Po pláči, vzteku, dohadech a zklamání. Po prosbách i výčitkách. Po nenávisti, a dokonce i bezhlavém bouchání pěstičkou, začala Julie Tomáše absolutně adorat. Pochopila, že on je ten silnější. Ten hlavní. Muž.

A teď zmizí? Teď odejde? Opustí je?

Asi ano. Možná.

Ne. Určitě. Kdesi uvnitř vlastního těla, ne v srdci, ani v mozku, ba ani v děloze, ale tam kolem pupíku Dita zcela jistě cítí, že on už se nevrátí. Že všechno skončilo.

A nebyla to iluze. Vůbec ne. Dita poprvé žila hezkou realitou, kterou si v dětství vysnila. A stejně ji dokázala rozbít.